

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVIII. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1991. AUGUSZTUS

178 milliós nyereség

Az első félév mérlege

A Pécsi Dohánygyár az 1991. I. féléves nyereségtervét teljesítette. 178 millió forint nyereséget könyvelhettünk el. Gazdálkodásunk szempontjából a II. negyedéves, illetve az I. féléves információk nagyon lényegesek, hisz 1991. április 1-jén termelői-fogyasztói áremelésre kényszerültünk. Az áremelés olyan mértékű volt (pl. Soplanae 38,4%), valamint az alapanyagok, energia stb. árai olyan differenciált mértékben változtak, hogy a megszokott arányok teljesen felborultak. Termékünk rendelkeznek olyan nyereségtartalommal, amelyek a vállalat elképzeléseit fedezik.

Termelésünk a tervhez képest 160 millió db-bal maradt el. Mivel az I. félévben az exporttervünk nem teljesült, ez a lemaradás nem okozott zavart. A Soplanae termelése egyenletes, 3717,8 millió db. A kisebb szériában gyártott termékeinknél lemaradás van (pl. Lady, Junior).

Az értékesítési lemaradásunk a tervhez képest viszont jelentős. Az I. féléves értékesítésünk 800 millió db-bal elmaradt az év elején tervezettől. Sajnálatos, hogy a licenc cigaretták kereslete is jelentősen visszaesett. A HB forgalma felére csökkent, a Pall Mall értékesítése jelentéktelen, nem is termeltük. A félév végére raktárkészletünk igen megemelkedett, értéke 700 millió forint feletti. Ezen belül a cigaretta értéke 300 millió forint (önköltségi áron). Nagy tétel még a vásárolt anyagok értéke, ez 400 millió forint körüli.

Igen problémás — a múlt évi rossz dohánytermés miatt — a dohány alapanyag biztosítása. Jelenleg a felhasznált dohány 50%-a import. Az import dohány gyengébb minősége miatt féléves szinten 21,4 millió forint többlet dohányköltségünk adódott. Ez a többlet nem a dohány ára, hanem a bedolgozás miatt van. Az anyagmutató közel 4%-kal magasabb a tervezettnél, amely mind dohányminőségre vezethető vissza (penészes, kukacos, apró stb.).

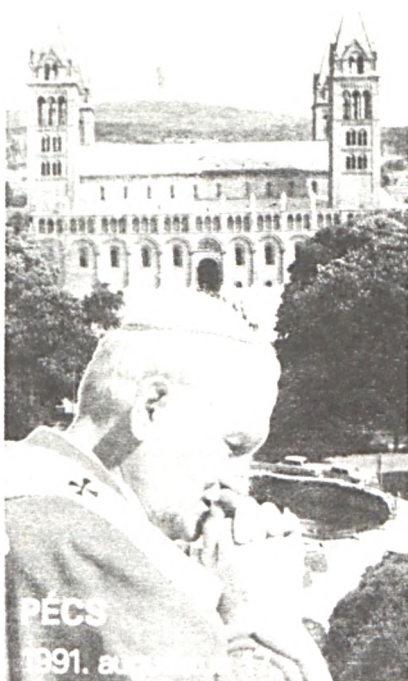
Össességében a cigaretta árbevételünk az I. félév végére a tervezetthez képest mintegy 400 millió forinttal maradt el, termelői áron számolva. Az előkészítésen kívüli fázisok (gyártás, csomagolás, filtergyártás) által felhasznált anyagok költsége összességében arányban van a termelés alakulásával, sőt javulás észlelhető. Az anyagfelhasználási mutatók normaszintűnek mondhatók, a dohány kivételével.

Az energiaszámításunk (25,2 millió forint) év végére várhatóan jelentősen nő, bár számolhatunk az energia-áremeléssel. Bérköltségünk alakulását folyamatosan figyeljük. A szabályozók adta lehetőséget kihasználva az I. félévben egy plusz havi bért már kifizettünk. Július 1-jétől bérfelajánlást hajtottunk végre. A vállalati létszám 2,6%-kal emelkedett bázishoz képest, 867 fő, ebből 727 fő munkásállományban van. A munkásállomány létszáma 24 fővel

emelkedett, ebből 2 gyártás, 3 fő csomagolás, 7 fő filter — mint a legjelentősebbek.

Össességében az első félévet kedvezően, eredményesen zártuk, különösen akkor, ha más pécsi vállalatok helyzetét figyelembe vesszük.
Fehér Sándor

Pápalátogatás Pécsett

A könyv. Magyarországon először ez év augusztusában köszönhetjük II. János Pál pápát. Ez alkalomból jelent meg ez a kötet — fotókon a címlapja —, amely minden zarándok kezébe eljuttatható. (Cikkünk a 4. oldalon.)

Ingyenes a fogászati ellátás

Felmerült a kérdés, hogy ingyenes-e vagy sem a Pécsi Dohánygyárban a fogászati ellátás? Kategorikusan le kell szögeznem, hogy ingyenes.

A Pécsi Dohánygyár rendezte be a rendelési eszközökkel a fogrontgéntől a modern fogköböltávollítóig, ezek használata mindenki számára ingyenes. A gyár szerzi be a fogászati rendeléshez szükséges anyagokat, ilyenek az érzéstelenítők, a tömőanyagok stb. Ezek is ingyenesek. A fogorvos és az asszisztens bérét is a gyár fizeti. Tehát gyakorlatilag úgy működik, mint az általunk „SZTK rendelő”-nek nevezett fogászat.

Ingyenes a foghúzás, a tömés, a röntgen stb., vagyis mindaz, amire helyben rendelkezésre állnak az eszközök és anyagok. Mindazt meg kell azonban fizetni, amit máshol kell készíteni. Ilyen a korona, a fogpótlás, a protézis. Ezt az SZTK-ban csekken kell befizetni, és hosszú a várakozási idő, míg elkészül. Ez nem a fogorvoson múlik. A gyári fogászati rendelésben is lehetőség van csekkre fizetni. Természetesen ezek ára nemcsak a pótlandó fogak mennyiségétől, hanem minőségétől is függ.

Az üzemi rendelésben mindenkinek meg kell kapnia az árákról a megfelelő tájékoztatást, és a páciens döntheti el, hogy a hosszabb élettartamú, de drágább vagy az olcsóbb, de hamarabb tönkremenő fogpótlást (koronát) választja. Persze azt is ő döntheti el, hogy kívárho, amíg SZTK-alapon elkészül a foga, vagy megfizeti a „maszek” fogtechnikáust.

Kérem, a félreértések elkerülése érdekében mindenki tisztázza előre a fogorvossal, hogy mennyit és milyen formában kell fizetnie. Ha pedig „csak” húzás, tömés, fogköböltávollítás, gyökérkezelés, tehát olyan ellátás szükséges, amely nem igényel fogtechnikusi munkát, akkor szóba sem kerülhet a fizetés kérdése.

Dr. Tóth Zsuzsa ov.

Fehér, sárga, piros, rozsdabarna munkaruhák

Üzemel a varroda

Belépvén a régi bölcsöde helyiségeibe, nem a gyerekek megszokott ricsaja fogad, hanem elég kivethető gépzőrej, mely a munkateremből szűrődik ki. Egyébként csöndes minden, a 13 főből álló személyzet hangja nem hallható, mindenki végzi halkán a munkáját. A bölcsödéből kialakított új üzemszoba a Pécsi Dohánygyár üze-
me — a munkaruha-varroda. Az épület a régi, a falak a helyükön maradtak, körbejárva az üzemszoba termeiben, az ismerős meglepve veszi észre — ni, ez a gyerekek játszószobája volt nemrég, egy másik az öltöző volt. Ni csak, itt volt a picik hálószobája, itt voltak a „mini” mosdókagylók, és így tovább...

Most a nagyteremben varrógépek, mely között van tisztázó, gomblyukvarró, gombvarró stb. Csak a szakember tudja, melyik milyen munkafázis elvégzésére alkalmas. A varrodaüzem vezetője, *Hordós Ágnes* mutatja be az alig fél éve elkészült „varróműhely”-t.

— Előző év december 3-án volt az új üzem műszaki átadása, ezt követően kezdődött meg a berendezése, a gépek telepítése és beüzemelése. Február elején kezd-
tük el a tényleges munkákat, ekkor már személyzet is volt, de azóta folyamatos a létszám felvétele. Jelenleg 13 fő dolgozik az üzemszobában — a vezetővel együtt. Ezek között van két szabász, 7 varrónő, egy szerkesztő, egy raktáros és egy takarítónő. A varroda létrehozásával az volt a cél, hogy a gyár dolgozói részére a munkaruha a későbbiek során ne kelljen vásárolni, hanem itt helyben elkészül, kinek-kinek a méretére. Természetesen az már a kezdetben látható volt, hogy ez nem fogja teljes egészében lekötni a gépek kihasználtságát, ezért szükségessé válik az, hogy bémunkát is vállaljunk. Már dolgoztunk megrendelésre, egy kft bízott meg ágyneművarrással, és jelenleg folynak a tárgyalások egy pécsi egészségügyi intézmény-
nyel köpenyek és egyéb használatos védőruhák készítésének feltételeiről.

— *Mikor várható, hogy a gyár dolgozói abban a munkaköpenyben fognak dolgozni, mely saját varrodánkból készült?*

— Már megtörtént a színkiválasztás, az anyagot megrendeltem, és hamarosan fogjuk varni. Sajnos elég hosszú az idő, amely a megrendeléstől eltelik a beérkezésig, ez is okozta a késést. De most sem télenkedünk, készíthetjük a modelleket, mely alapján választani lehet, kinek-kinek korának és alkatiának megfelelően. A női dolgozók világos okkersárga köpenyt fognak majd hordani, a férfiak pedig rozsdabarna kétrészes munkaruhát. A fehér színű védőruhák varrását a laboratóriumi és konyhai dolgozók részére már megkezdjük. Készülnek a tmk dolgozói részére, a saját ké-

résüknek megfelelően a piros színű kétrészes munkaruhák.

Erről én magam is meggyőződtem, hiszen láttam a varrás munkafolyamatát, láttam a gépek mellett szorgoskodó varrónőket, mind-mind egy piros ruhadarabbal volt elfoglalva. Ki az ujját varrta, ki a gallérját, egy másik pedig a díszítővarráso-
kat, harmadik a tisztázást végezte és így tovább. A varrógép mellett dolgozó valamennyi fiatal és szakképzett varrónő. Kérdésekre, hogy elégedettek-e az új munkahelyükön, az volt a válasz, egyikőjük sem bánta meg, hogy eljött az előző munkahelyéről. Itt kevesebben vannak, így jó a munkahelyi légkör, a szociális körülmények jók, még a fizetéssel is elégedettek. *Lengyel Károlyné* 17 évi előző munkahelyét váltotta fel és jött át a dohánygyárba. Ő szabász, ezt csinálta korábban is, de most textílianyaggal kell bánni, korábban bőrrrel dolgozott.

— *Mire kell leginkább ügyelni egy szabásznak?*

— Természetesen szabásminta alapján dolgozom, így nekem az a legfontosabb, hogy minél kevesebb anyagot használjunk fel, vagyis tudni kell megfelelően elhelyezni a kivágott mintadarabokat. Ezeket körülrajzolom, majd ollóval kivágom, be kell számolni, és mehet varrásra.

Hordós Ágnes elégedettnak látszik a munkahelyével, lelkesen beszél róla. Arra a kérdésre, hogy mi az elképzelése a jövőre vonatkozóan, a következőt mondta:

— Szeretném befejezni a közgazdasági egyetemet és a marketingmenedzser szakot, ahova most járok, valamint megtanulni angolul. Az üzemszobában pedig szeretném ezt a kialakult új munkahelyi légkört fenntartani, tervszerűen, a gépek kapacitását kihasználva, elfogadható áron, megfelelő nyereséggel dolgozni és jó minőségű terméket produkálni.

M. T. J.

A jövő ad igazolást

A nyomdaipar ajánlkozik

Az utóbbi időben egyre gyakrabban keresik meg vállalatunkat a gomba módra szaporodó kisebb-nagyobb papíripari nyomdák képviselői, s teszik meg ajánlatukat a termékeink elállításához szükséges, elsősorban puha címjelzések gyártására. Érdekes módon találunk köztük olyan cégeket is, amelyeknél korábban volt rendelési állományunk, de időközben visszavontuk azt, többnyire a minőségi követelmények nem megfelelő teljesítése miatt. Talán ki is találják, melyik nyomdáról van szó, az azóta Petőfi Nyomda Rt. nevet viselő kecskeméti cégről. Az elnök-vezérigazgató személyes ítélete után, meghívott vendégei voltak a megnevezett rt-nek az egri, a debreceni és a sátoraljaújhelyi kollégákkal együtt. A tiszteletteljes és nagyon udvarias fogadtatás nem volt véletlen, ismeretesen a négy cigarettaelőállító vállalat tekintélyes piacot jelent bármelyik nyomdának, éppen ezért beindult az erőteljes konkurencia a küzdőtéren. A rövid, de lényegre törő ismertetésben megtudhattuk, a részvénytársasági forma 9 hónapja nem kis változtatásokat eredményezett náluk. Szó esett a régmúlt időszak szakmai kudarcairól, amely elsősorban a Pécsi Dohánygyár részéről érte őket a Pall Mall Export box és a Sopianae Nívó 100 címjelzék gyártása során. Korrekten elemezték a helyzetet, a tapasztalatlanságból eredő minőségi hiányosságokat elismerték, levonták a kellő következtetéseket, s újra ajánlják magukat.

Az rt. ideje alatt igen komoly műszaki beruházást hajtottak végre, nagy eredmény, hogy van jóváhagyott tervük az 1990–1993-as évekre. Jelenleg ugyan az rt-ben francia, angol, amerikai befektetők vannak 84%-ban, a szak-

mai befektetők majd a privatizáció 2. és 3. hullámában várhatók. A komoly érdeklődés már megvan ez irányban. Eddig is szem előtt tartották a minőségi teljesítést, de a jövőben még nagyobb hangsúlyt fektetnek a minőségfejlesztésre mindhárom működési területükön, úgy mint a puhaburkoló, a keménykarton előállítás és a könyvgyártás során. A puha címjelzék gyártásnál MEO szervezetet állítottak fel. Fokozzák a műszeres ellenőrzést a színkezelés, a lakkminőség tartása és a színintenzitás mérésénél, vállalják a $\pm 0,5$ mm-es vágáspontosságot nyugati gépek beszerzésével, ami komoly anyagi áldozattal jár. Japánból vettek 6-féle szint nyomó gépet, amely lakkoz is, fényesebb módon, mint az eddigiek.

Újként könyvelhető el, hogy „festékkonyhájuk” számítógépre épített, miáltal a régi kézi keveréshez képest pontosabb a színkezelés és a színterhelés beállítása. Fontos, hogy jó minőségű magyar, osztrák és német festékekkel dolgozunk. Mindezek mellett a minőség garanciája a számítógépes gyártás-előkészítés. Új dolog az is, hogy fokozatosan felkészülnek a késztermék raktározására, s képesek lesznek a lehívás szerinti szállításra, akár hetente is. Igaz, a felmerülő költségeket a két fél között tervezik megosztani. Elismerték azt is, hogy eddigi szállítónknak, a Kner Nyomdának az árai alá nem tudnak ígérni, mivel szerintük a Kner alacsony áron dolgozik a gyengébb minőségű alapanyag felhasználása következtében. Az ő taktikájuk e téren, ugyanolyan áron jobb minőséget biztosítani, mint a konkurencia. Természetesen mi ebben partnerek lehetünk, de ezt a jövő igazolja majd vissza.

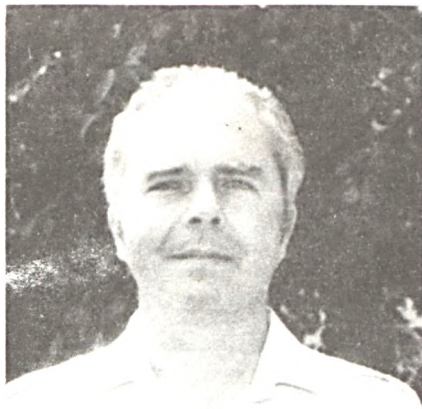
Dr. Klssa Elemérné

Bemutatjuk az új tűzvédelmi munkatársat:

Győrvári Gyula

Mint bizonyára már sokan tudják, május közepe óta új tűzvédelmi előadója van gyárunknak. Az új kolléga neve Győrvári Gyula, a BÁZIS Dél-dunántúli Építőipari Vállalattól jött hozzánk dolgozni. Alapképzettségét tekintve mezőgazdasági szakember — mellette munka-, tűz- és környezetvédelmi képesítést is szerzett. (Ez utóbbit még nem fejezte be.)

A Mezőgazdasági Főiskola elvégzése után tíz évig egy termelészövetkezetben dolgozott mint főagronómus. 1976-ban került B. M. Állami Építőipari Vállalathoz — ahol először a rendészetben, majd 1980-tól a tűzvédelemben dolgozott. Itteni munkájába nagy kedvvel vetette magát. Sokakkal ellentétben úgy tartja, hogy a gyár összességében tűzveszélyes munkahelynek számít. Az alapanyag, a dohány mellett igen jelentős járulékos alap- és csomagolóanyagot kell feldolgozni, felhasználni, készletezni. Ennek megfelelően egyes üzemrészekben, raktárakban, szabad tereken a számított tűzterhelési érték jóval magasabb az átlagosnál, és tegyük hozzá,

a megengedettnél is. Sajnos a felhasznált anyagok közül egy sem tűri az időjárás viszontagságait, így nem minden esetben tarthatók be a tűzvédelmi előírások az üzemrészekben.

Az első hónap még az ismerkedéssel telt el a kollégákkal és a munkahelyekkel. Mára azonban már megkezdődött a hétköznapi munkák sora. Úgy gondolja, hogy kezdetben azon területeket kell szabályozni, amelyek meghatározó jelentőségűek a

gyár tűzvédelmében. Elsőként igazgatóhelyettesi utasítás készült a tűzvédelmi oktatásokról. Ennek lényege abban foglalható össze, hogy ezentúl az oktatásokat a tűzvédelmi előadó tartja. Második lépésben utasítás készül a gyár területén a nyílt láng használat engedélyezési rendjéről. Ennek lényege abban foglalható össze, hogy a gyár saját emberei vagy idegen cégek munkásai csak szigorú előírások alapján végezhetnek ilyen tevékenységet. Hegesztés vagy nyílt láng használatakor pl. kötelezően ki kell kérni a munkát végzőnek az adott munkahelyi vezető véleményét is.

Távolabb tekintve célul tűzte ki az éghető folyadékok hordós tárolásának szabványszerű megoldását, a gyár új tűzveszélyességi osztályba sorolását és tűzszakaszolását. Jól tudja, hogy a tulajdonviszonyok módosulásával párhuzamosan alapvető változások várhatók többek között a gyár tűzvédelmében is.

Az elmondottakon kívül szívesen foglalkozik a tűzoltórajok ügyes-bajos dolgaival is. Figyelemmel kíséri versenyre való felkészülésüket, mely idén Sátoraljaújhelyen lesz megtartva szeptember 14-én. Összességében: jól érzi magát új munkahelyén, és szeretné, ha komolyabb tüzészet nélkül sikerülne zárni az idei esztendőt.

G. S.

Csodaszer cukor helyett

Édesgyökér a Sopianae-ban?

A cigarettában levő dohányok fajtája, minősége határozza meg a cigaretták füstjének ízét, illatát és egyéb fontosabb tulajdonságait. Ezt mindenki természetesnek veszi, de azt talán nem tudja mindenki, hogy különböző anyagok hozzáadásával egy kevésbé jó dohányból is lehet kellemes aromájú, jó ízhatású füstöt adó cigarettát készíteni.

Már évtizedekkel ezelőtt rájöttek, hogy bizonyos növényi kivonatok és gyümölcsaromák nemcsak élelmiszerek, italok ízesítésére alkalmasak, hanem a dohányok jó ízét is kedvezően befolyásolják. Vagy például kakaót nemcsak a tej ízesítésére és csokoládégyártáshoz, no meg sütéshez használnak, hanem a dohányok kezelésére is igen nagy mennyiséget rendelnek a cigarettagyártó cégek. A kakaó mellett nagyon elterjedt egy másik ízesítőanyag alkalmazása — ez pedig az édesgyökérkivonat.

Ez ideig nem sokat tudtam az édesgyökérkivonatról, csak annyit, hogy édes és kellemes ízű, ezért használják a dohányok kezelésére. A közelmúltban a dohányipari szakemberek részére szervezett egy amerikai cég — a MAFCO — egy szakmai

találkozót, amelyen részt vettem, így sikerült közelebről megismerni ezt az anyagot. Ránézésre az általunk jól ismert „cimet”-re vagy örölt fahéjporra hasonlít, megfigyelve attól sokkal édesebb, sőt a háztartásban használt kristálycukor édességénél ötvenszer édesebbnek tűnik.

Mi hát ez a csodaanyag, és miért nem használjuk a répából készült cukor helyett?

Ezt a csodaanyagot licorice néven ismert növény gyökeréből nyerik. Ez a növény vadon nő, a trópusi éghajlaton és ezenkívül természetük Kínában, a Szovjetunióban, Afganisztánban, Török-, Görög- és Spanyolországban és Szíriában, Irakban, Iránban. A növénynek a gyökerei 8–9 m hosszúságra is megnőhetnek. Ezt a gyökeret szedik ki a földből, feldolgozzák, aprítják, mossák, bepácolják és nyerik belőle a sűrű, édes ízű masszát. Ezt forgalomba lehet hozni ilyen sűrűn folyó állapotban, megszáritva tömb formájában és por alakban is. Dohányok kezelésére azért alkalmas, mert többféle vegyi anyagot tartalmaz, mely nemcsak a cigarettafüst ízére van hatással, hanem nedvességmegtartó szerepet is tulajdonítanak neki.

A terméket kínáló amerikai cég már Nyugat-Európában létesített feldolgozóhelyet és kiépítette a kereskedelmi hálózatát, most szeretné, ha Kelet-Európában is nagyobb mennyiséget tudna eladni.

Hogy a Sopianae cigarettára milyen hatással van, még nem tudjuk, de hamarosan küldi az anyagot kipróbálásra.

M. T. J.

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja az AS-B Kft. Baranya Megyei Irodája

Felelős kiadó: az Irodavezető.

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Tömporg Késszövetkezet nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállal Sándor

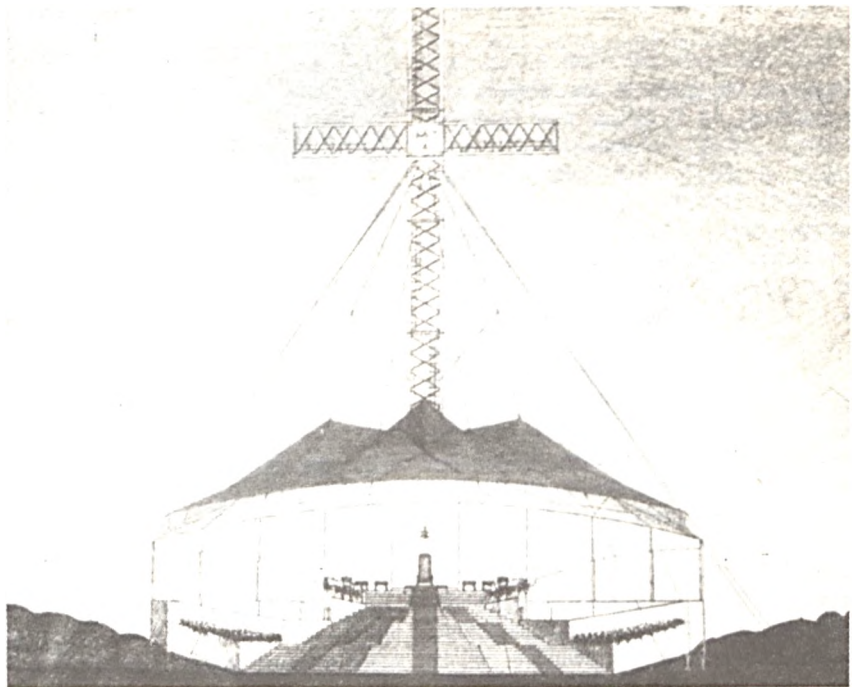
II. János Pál pápa Pécssett

Városunk vendége lesz augusztus 17-én II. János Pál pápa. Ezt már több mint egy éve tudjuk ugyan, de most, hogy a fogadási előkészületek elkezdődtek, a pogányi repülőtéren már észrevehetőek a rendezvényi előkészületek, mind több szöcsök erről a hivatalos és magánbeszélgetések során egyaránt. A hivatalos beszélgetések során a városi önkormányzat felkérte az összes pécsi vállalatot, intézményt, közte a mi vállalatunkat is arra, hogy a várható közlekedési nehézségek csökkentése — valamint az emberi jogok szabad gyakorlása érdekében tegye szabaddá ezt a napot mindenkinek. A vállalatvezetés teljesítette a kérést, s így augusztus 17-én a vállalatnál nem lesz munkanap. A második kérés már kisebb vállalati körre, összesen 12 pécsi vállalat részére hangzott el: adjanak emberi és technikai segítséget az esetlegesen előforduló balesetek mielőbbi felszámolásához.

Az önkormányzat e feladat végrehajtásának megszervezésével a Megyei és Városi Polgári Védelmi Parancsnokságot bízta meg. Így kapott feladatot vállalatunk P. Parancsnoksága is, mely szerint két sérültvivő rajjal és egy teherautóval részt vesz a látogatás alatti készenléti szolgálatban. A szolgálatot önkéntes alapon a pv. tűzvédelmi alegysége (vállalati tűzoltóegység) adja, kiegészítve hírközponttal és gépkocsivezetővel. A készenléti szolgálat ékezetetéséről a vállalat a pv. gyakorlatok alkalmára előírt normák alapján gondoskodik.

Én úgy gondolom, hogy nagyon keveset tudunk a pápáról, a vatikáni és magyar állam kapcsolatáról. A pápai ismertetőket rengeteg sajtóorgánumban olvashatjuk s ezzel szemben a két állam kapcsolatáról ritkábban olvashattunk eddig. Ezért ezzel a kérdéssel szeretnék foglalkozni — nagyon dióhéjban.

Az egykori népvándorlás korában mi vagyunk az utolsó nép, amely Európába érkezvén, megmaradt. Ez annak tulajdonítható, hogy a magyar nép Géza fejedelem, majd Szent István felismerésének köszönhetően felvette a kereszténységet. A pápai koronának, a mindenkori pápai államhoz fűződő kapcsolatoknak volt szerepe abban, hogy Magyarország nem vált valamelyik nagyhatalom csatósává, megőrizhette nemzeti szuverenitását. II. János Pál látogatásakor jó ha tudjuk, hogy járt már pápa hazánkban, ötven év híján ezer esztendeje, pontosan 1041-ben. Ez IX. Leó pápa volt, aki Szent István halála után azért jött ide, hogy III. Henrik német-római császár ne vonhassa fenntartásába a fiatal magyar államot. Hazánk és a vatikáni állami kapcsolatok első látványos jele a mindenki által ismert szent korona pápai adományozása volt. Ez az adományozás a magyar király számára elismerés volt, nemcsak az ország államiságának, hanem azért a munkájáért is, amelyet a magyarok kereszténnyé válásához ki kellett fejtenie, illetve az egyház megszervezését, kiépítését végrehajtotta. Ezt neveztek főkegyúri jognak, s ennek alapján a min-

denkori magyar király egyházi funkcióit is betöltött: érsekek, püspökök kinevezésével. A magyar hercegprímást egyben legátus natusnak, született pápai követnek is hívták. Ennek diplomáciai vonatkozása az, hogy a magyar állam mint patronus az egyház felé hajlandó volt bizonyos jogköröket átruházni. Így kialakult egy kettős kapcsolatrendszer, amely az első világháborúig állt fenn érintetlenül. A Horthy-korszak alatt ez a rendszer annyiban módosult, hogy a magyar államnak Vatikánban már volt követe, illetve hazánkban külön volt nuncius. Ebben az időben a felsőháznak hivatalból voltak tagjai a püspökök, s így az egyházi vezetők közvetlenül is befolytak az állami élet irányításába. A pápai nunciust Vorosilov marsall utastotta ki hazánkba, a második világháború után. Az első kapcsolatfelvétel csak a II. vatikáni zsinat előkészítő szakaszában került sorra az után, hogy megalakult az Állami Egyházügyi Hivatal. Ez a hivatal intézte az egyházi kapcsolatokat, mint pl. Casaroli bíboros első látogatását hazánkban, majd az 1964. évi részleges megállapodást a Vatikán és a magyar kormány között. E megállapodásnak a fő jelentősége abban állt, hogy egy diplomáciai, tárgyalási gyakorlatot alakított ki, rendszeressé tette az érintkezést az ÁEH és a Vatikán között utazó nunciussok formájában.

A Kádár-rendszer felismerte, hogy a Vatikán világhatalmi tényező: a helsinki tárgyalási folyamat során a római központú világegyház, mint nemzetközi politikai tényezővel is számolni kell. Kádár János maga is vizitelt a pápánál, tudván, hogy ezzel hazánk nemzetközi presztízsét növeli. Ugyanakkor a pápai állam is kereste azokat a megoldásokat, amellyel a kapcsolatok kifejlesztését elősegítheti. Erre két megoldás állt rendelkezésre: nemzetközi jogi érvényű szerződést köt velünk, vagy tárgyalási eredményként a mi törvényhozásunk hoz olyan rendeletet, mely a vallásszabadságot biztosítja. Mint tudjuk, ezt a törvényt már Németh Miklós kormánya alkotta meg. Ennek alapján 1990

februárjában a pápai nuncius megérkezett hazánkba, míg az első nagykövetség a jelenlegi kormány küldte a Vatikánba dr. Keresztes Sándor személyében, aki az állami kapcsolatunk szükségességét a következőképp summázza:

„Korunkban, amikor az emberiség előtt álló kihívások globális válaszokat tesznek szükségessé, rendkívüli a világegyház pozitív irányú szerepe a tudatformálásban, erkölcsi-etikai normáival a felelősségérzet alakításában. Ne feledjük el, hogy egyedül a katolikus egyház rendelkezik az egész világra kiterjedő struktúrával és egységes szemlélettel. A magyar nemzeti érdekek egybeesnek a Vatikán emberközpontú törekvéseivel, szándékaival. Csak úgy integrálódhatunk Európába, ha ez békés úton, szomszédainkkal partneri viszonyban, s nem vetélkedésben történik. A közép-kelet-európai gondolkodásnak ebbe az irányba kell fejlődnie. Különösen nagy fontosságúnak ítélem II. János Pál pápának a nemzeti kisebbségek jogairól, védelméről elhangzott állásfoglalását. Nemcsak a történelmi múltunk, hanem a jelen is megköveteli, hogy jelen legyünk a Vatikánban. Ahogy a múltban, úgy napjainkban is érvényesül az egyház szerepe a nemzetformálásban. A Vatikán, a katolikus egyház központja egy hatalmas szervezet, itt is érvényesülnek a befolyások, kapcsolatrendszerek. Ilyen vonatkozásban is érdekünk erkölcsi alapon képviselni Magyarországot.” (Megjelent „Ave pápa” c. különkiadványban, 1991. máj. 31.)

Ennek az eszmének, ennek az államnak vezetőjét fogjuk fogadni augusztus 17-én városunkban.

Martin Middlehurst és teamje ismét dolgozik

Az átalakulási vagyon- mérlegről

Újra ismerős arcok tűntek fel vendégeink között. A hónap elején megkezdte — vagy inkább folytatja — munkáját a Mr. Martin Middlehurst által vezetett team.

A KPMG könyvszakértőtől áprilisi számunkban vettünk búcsút, amikor befejezték az 1990-es gazdasági évről vonatkozó felülvizsgálatot. Most az idei év első félévére kerül nagyító alá. Jövetelük célja a féléves mérleg auditálása (felülvizsgálata, ellenőrzése) és a későbbiekben az átalakulási vagyonmérleg elkészítése. Kölcsönösen örömről szólunk, hogy újra együtt dolgozhatunk, hiszen ez a tény már magában is arra mutat, hogy haladnak a dolgaink, és talán lassan befejeződik az egy éve húzódo átalakulási folyamat.

Miért mondom mindezt? Talán nem érdektelen röviden bemutatni az átalakulási vagyonmérleg mibenlétét. Az átalakuló vállalat, az átalakulás napjával, leltárral alátámasztott mérleget, eredménykimutatást és vagyonkimutatást köteles készíteni. Ez a vagyonmérleg az átalakuló szervezet *reális* vagyonértékének meghatározására szolgál, amely a tulajdonosok által *elfogadott* vagyon értékét tartalmazza. Lehetőség van a vagyontárgyak átértékelésére, a működő vagyon reális, piaci értékének meghatározására. Ez a mérleg az állászközök és készletek mellett a szellemi alkotások, a vagyonértékl jogok aktuális értékét tartalmazza. A jelenleg érték nélkül nyilvántartott földék, telkek értéket kapnak, és bekerülnek a vagyonmérlegbe. A vagyonérték megállapításakor el kell dönteni, hogy az egyes vagyontárgyakra az új társaságban várhatóan szükség van-e vagy sem. Ez határozza meg ugyanis, hogy a szóbanforgó tárgyat újra beszerzési vagy leszerelési, illetve eladási értéken indokolt számba venni. A vagyonmérleget vagyonleltárral kell alátámasztani. Ez egy olyan speciális leltár, amely a leltárra előírtakon túl tartalmazza a vállalat valamennyi eszközének könyv szerinti értékét és vagyonértékelés szerinti értékét is. Ez a két érték természetesen eltér egymástól.

Az előtűnt álló munkák igen jelentőségek lesznek, és a jövőnköt alapozzuk meg.
Simon Éva

A „Szelence”

A Magyar Dohányújságban *A dohányipari marketing új láncszeme, a „Szelence”* címmel dr. Ábrahám Katalin írt cikket a dohánymintabolt üzletláncról. Ebből adunk egy kis ízelítőt:

A Dohányértékesítő és Szolgáltató Közös Vállalat Igazgató Tanácsa 1989-ben úgy döntött, hogy megkezdje — fő tevékenysége, a nagykereskedelmi értékesítés mellett — a kiskereskedelmi tevékenység, egy dohánymintabolt üzletlánc létrehozásával. A dohányipar több éve már kínálati helyzetben van, így elsődlegessé vált valamennyi résztvevő számára a közvetlen piaci információk beszerzése, feldolgozása, marketing szemlélet érvényesítése a gyakorlati munkában.

A kiskereskedelmi tevékenység kialakítása saját mintabolt üzletlánc formájában látszott célszerűnek. Mintaboltok működtetése minden üzletágban számos előnyt hordoz magában, ezekről kár lett volna lemondani. A boltokban egységes színvilágban harmonikus belső berendezés, egységes figyelemfelkeltő portál- és kirakatkialakítás, valamint cégérelhelyezés található. A DOHÉSZK ez idáig kiskereskedelmi partnerei körében kellő ismertségnek örvendett, mintaboltjai célja, hogy a fogyasztók is közvetlen kapcsolatba kerüljenek a vállalattal. Üzletláncuk elnevezése: „Szelence”, amelynek védjegyzetése megtörtént.

Eddig 6 bolt nyílt meg:

- 1990. április 2-án Budapesten, a vállalat központja közelében, a Karinthy Frigyes úton
- 1990. május 16-án Budapesten, a Szt. István körúton
- 1990. július 16-án Budapesten, a Ráday utcában
- 1990. augusztus 13-án Debrecenben, a Csokonai műemlékházban
- 1990. november 5-én Pécs belvárosában
- 1991. február 1-jén Budapesten, az Erzsébet körúton.

1991-ben még Egerben és Sátoraljaújhelyen szándékoznak mintaboltot létesíteni. A nyugati határ mentén, a Hegyeshalomnál felépülő új kirendeltségük mellett mintaboltot is kívánnak üzemeltetni.

Néhány elv és szempont a Szelence mintabolt üzletlánc üzletpolitikájából:

— Az üzletlánc valamennyi tagja egységes és folyamatos kínálatát biztosítja a hazai fejlesztésű és licenc alapján gyártott termékeknek, dohányzási mel-

lékcikkeknek. A választék bővítésére kisebb mértékben forgalmaznak import termékeket is.

- Az üzletlánc valamennyi tagjánál egységes árat alkalmaznak.
- A mintaboltok nyitvatartását úgy szabályozták, hogy a vásárlóközönség számára a legmegfelelőbb legyen: két műszakban, szombaton egy műszakban üzemelnek. A budapesti körüli boltok vasárnap is nyitva tartanak.
- Udvarias kiszolgálással, szakszerű információkkal állnak a vásárlók rendelkezésére.
- Mivel a dohányárakra vonatkozóan reklámtilalom van érvényben, ezért csak a mintaboltokon belül végeznek tájékoztató jellegű propagandatevékenységet.
- Folyamatos piackutatást végeznek a vásárlói szokások felmérésére a várható igények meghatározásához. Új termékek bevezetése kiemelt feladata a mintaboltoknak.
- A piaci jelenlét megkívánja, hogy az üzletláncot és ezzel a vállalatot is széles körben megismertessék a fogyasztókkal. Ezt a célt több lépcsőben kívánják megvalósítani.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a vevőkör 60%-át férfiak, 40%-át nők teszik ki. A törzsvevőkört a 20–40 évesek korosztálya alkotja. A vásárlók több mint 80%-a rendszeresen dohányzik, de olyanok is megfordulnak a boltban, akik ajándék céljából vásárolnak.

A teljes hazai cigarettaválaszték folyamatos biztosítása mellett a fogyasztás struktúrája eltérő képet mutat a nagykereskedelmi forgalom szerkezetétől. Amíg a kirendeltségeken keresztül történő értékesítésben a licenc cigaretták aránya 5% körüli, a mintaboltokban eléri a 10–15%-ot. A két vezető termékcsalád (Sopianae, Symphonia) részesedése országosan együttesen 80%-ot tesz ki, a mintaboltok forgalmában e termékek csak 50%-ot képviselnek.

Az egyes mintaboltok átlagos havi forgalma 1–1,5 millió Ft. 1990-ben összességében ÁFA nélkül mintegy 34 millió Ft árbevétel érték el a mintaboltok.

A mintaboltokon keresztül beérkező információk a vállalat üzletpolitikájának marketingelemeit erősítik.

Nőknek, erről-arról

Gomblyuk készítése

Első feladat a gomblyuk pontos bejelölése, azonos legyen a szélétől való távolsága (kb. 1,5 cm) és egyforma a gomblyukak közötti távolság. Fontos még a gomblyukak hosszának megállapítása, ezt a gomb nagysága és vastagsága határozza meg. A gomblyuk 2–3 mm-rel legyen hosszabb, hogy kényelmesen begombolhassuk a darabot. A gomblyuk pontos helyét és hosszát fércszállal jelöljük meg. Ezt követően a szövet színére színűkkel az anyagra fordítva téglalap alakú, ferde szálirányú darabokat tűzünk.

A fent említett pontos bejelöléseket, a gomblyuk hosszát a szövetdarabokon jelöljük be fércöltésekkel, ezzel egyszerűen az anyaghoz is erősítettük azt. Ezután körülgépeljük a gomblyukat. Akkor lesz mindegyik egyforma, ha számoljuk az öltéseket. A fércet eltávolítása után a gomblyukak közepét felvágjuk, és a sarkok irányába is bevagdossuk a rajz szerint.

A felfélcelt szövetdarabkát a visszájára fordítjuk, a paszpólt szorosan egymás mellé helyezzük, és láthatatlan öltésekkel körülvarrjuk, majd a két paszpólt lazán egymáshoz férceljük, szélét ritka boszorkányöltéssel körülvarrjuk. Ezután a gomblyukakat egyenként leférceljük, és eltávolítjuk a fölösleges fércet. Az alsó borítás felvarrása után a gomblyuk végeit 1–1 gombostűvel megjelöljük, majd a gomblyuknál valamivel hosszabban felvágjuk, és a szélét behajlítva kis öltésekkel levarrjuk. Még egy fontos tanács: a gomblyukak jobban tartanak, ha két rétegre varrjuk, tehát közbélést tegyünk alá, és a gomblyukakat a bélelt rétegre készítsük (31. ábra).

Kézzel varrt gomblyuk. A gyerekhákra, blúzokra és a csecsemőruhákra kézzel kivarrt gomblyukat készítünk. Ezek eleje visszazegegett, azért ezt mindjárt visszahajlítjuk és levarrjuk. Ezután kimérjük és hegyes ceruzával megjelöljük a gomblyukak helyét, majd pontosan szálirányban bevágjuk a gomb méretének megfelelő nyílást. Betétszállal megerősítjük — hogy a lyuk meg ne nyúljon —, majd balról jobbra haladva apró gomblyuköltéssel egyenletesen körbevarrjuk az anyagnak megfelelő színű cémmával. A két végét néhány átszúrt öltéssel megerősítjük. Vastagabb szövethez gomblyukselymet használunk. Ilyenkor a gomblyuk eleje kerek, ezért a betétszállat nem öltjük le, hanem körbevezetjük, végül a visszáján elvarrjuk (32. ábra).

Hurkos és rollnigomblyuk. Gyermekruhák elején vagy hátulján kis hasítékon gyakran alkalmazunk hurkos gombolást. Ha csak egy-két gombra van szükség, a hurkot cérnából vagy gomblyukselyemből is elkészíthetjük úgy, hogy a gomb méretének megfelelő távolságra néhányszor leöltünk, és ugyanúgy, mint a kézzel varrt gomblyukat, körülhurkoljuk.

Ha mutatósabb gombolást akarunk készíteni, pl. ruha elejére, akkor a hurkokat a ruha anyagából hosszabb, ferdén szabott csíkot vágunk, ezt összehajlítjuk és középtől 3–4 mm-re végigvarrjuk. Hogy könnyebben kifordíthatassuk, az egyik végét valamivel szélesebbre tűzzük. A kifordítás egyszerű, a szélesebb végébe egy varrótűbe fűzött duplaszállal párszor beleöltünk, majd a tűt fokával előretolva a rollnin vé-

gighúzzuk. A hurkos gombolásnál a gombor pontosan középre kerül. A gombos oldal eleje alá megy a rollnis résznek, tehát kb. 2–3 cm-rel szélesebbre kell szabni. A rollnit a gomb nagysága határozza meg, lehet egészen sűrű vagy ritkább — de egyenlő távolságra elosztva — alkalmazni. A hurkos gombolásokhoz apró gömbfejű gombokat válasszunk.

Vastagabb szövetből durvább rollnit készíthetünk, pl. öv helyett megkötőnek is divat. Az ilyen kb. 1–1,5 cm kötőt úgy varrjuk meg, hogy belül vékony madzagot vezetünk, az egyik végén erősen hozzávarrjuk a szövethez és a madzagot kihúva nagyon könnyen kifordítjuk. Kabátokra sodrott zsinórból és kézzel összevarrt rollniból is készíthetünk gombolást (33/a, b ábra).

Hordós Ágnes

FEMA

Amikor megnyitották a FEMA-t, nem mentem el, mondván, mit nekem egy új és „csicsás” bevásárlóközpont. Aztán e hónapban arra járt a család és mivel parkolóhely is volt, hát benéztünk... „Első vásárlásra beleszerettem.” Tágas helyek a gondolkodás között, nem kell állandóan a kisebbik fiamra rászólni, hogy ne forgozzon, attól való félelmemben, hogy lever valamit és kárt csinál. Az árak semmivel sem drágábbak, mint a lakásomhoz legközelebb eső ABC-ben, sőt! Gusztusos csomagolás, friss áruk, nagy áruválaszték. Sokaktól hallottam a fanyalgást, hogy ez a gazdagok bevásárlóhelye, mert kérem ki más tudja megfizetni a lazacot, a polipot. Azt gondolom, hogy aki meg tudja fizetni, na és el is tudja készíteni, az megérdemli, hogy hozzájusson itt, Pécsen is, és ne Budapestről kelljen hozatnia. Ugyanakkor

gyermekeim kedvenc felvágottjából, a párizsiból is újfélé izesítésűt, fajtát kínáltak.

A kiszolgálás nagyon udvarias, megköszönik a vásárlást, sőt: köszönnék és elköszönnék! A pénztárgépek működnek, és nem üt meg a guta, hogy csúcsidőben az öt pénztárgépből jó, ha kettő működik, mint az ABC-ben. A vonalkódoló mérlegek pedig kiszűrik az „elmérés-elírás” lehetőségét, és a pénztárgépnél sem üt be többet „véletlenül” a pénztáros.

Azt hiszem, nem árt Pécs városának, hogy ilyen színvonalú bevásárlóközpontja van a város szélén (vagy közepén?), amely Kertváros ellátásába is besegít. Én mindenesetre rendszeres vásárlójak leszek, hacsak a színvonal nem kezd el süllyedni, jó magyar szokás szerint. De én bízom benne, hogy ez tartósan — nívós hely lesz!

— tézse —

Fejlődő külszolgálatok a baranyai gazdaság javára

A címben foglalt megállapítás csupán egy folyamat első lépése. Ugyanis a baranyai közgyűlés vezetőinek és a képviselőknek külföldön tett látogatásai valóban a gazdaság fellendítését szolgálják, ám már az első lépéseknél magukban hordják az élet többi területének fellendítését is. A júliusban Rems-Murrban járt népes küldöttség tagjai azt tudakolták, miben működhetne együtt a „szimpatikus német járással” (a jelzővel a kapott ismertetésben jellemzik magukat a vendéglátók, nem véletlenül) Baranya. Számos terület van. Elsősorban a pénzvilágban, de szóba került konkrét együttműködés a faipar területén, közösen építenek nyugdíjsházat Mohácson, hogy csupán néhányat emeljünk ki a megállapodások közül. Ám hamarosan sokkal bővebb lesz az együttműködési területek köre.

A 13 baranyai képviselő, illetve a gazdasági, kereskedelmi és kulturális szakemberek elindították a kapcsolatteremtést saját területükön. És itt utalok a címben foglaltakat magyarázó mondatra: jóllehet a kezdet a gazdaság, a folytatás azonban a kultúra, az idegenforgalom és még számos terület. A Baranya Megyei Könyvtár már könyveket kapott, az idegenforgalmi lehetőségek pedig egyelőre szinte felmérhetetlenek. Ahogy dr. Kurucsai Csaba, a közgyűlés elnökhelyettese fogalmazott: most már a polgármesterek és a helyi szakemberek ügyességén múlik, hogy melyik település miként profitál az elindított kapcsolatokról.

Pécs lehet a szőlőtermelő régiók világkonferenciájának színhelye 1996-ban. Ez egy másik célja Baranyának. Dr. Szűcs József, a közgyűlés elnöke vett részt azon a tanácskozáson Macedóniában, ahol ennek a lehetősége felvetődött. Jóllehet annak az évnek már volt gazdája, egy portugál város, ám Pécs javára lemondott. A Baranya megyei közgyűlés pedig meghatalmazta az elnököt, hogy az ügyben tovább tárgyaljon, illetve megtegye most már a konkrét lépéseket.

Addig persze még van idő, mi a rendkívüli lehetőség megvalósításáról rendszeresen informáljuk olvasóinkat.

s. m.

Ábrahámhegy

Nyár van, a szabadságok, a házimunka, az utazás és a pihenés ideje. Mindenki szereti a szabadságot gondtalanul, nyugodtan tölteni. Aki pihenésre, nyugalomra vágyik, annak a dohánygyár ábrahámhegyi üdülője erre ideális. Az üdülő egy tetőtérrel beépített készintés épületben van, ahol 10 szoba található. A szobák berendezése egyszerű, a szükséges bútordarabokkal van ellátva, minden szobához tartozik fürdőszoba is. Az épületben van egy nagy étkező és a tetőtéri részben egy hatalmas, szépen berendezett társalgó. A társalgóban színes tv, video és rádiómagnó. No és nem szabad megfeledkezni a bárpultsarrokról sem. Ez igen fontos részévé vált a társalgónak, és nagy népszerűségnek örvend a kávé, az üdítő és egyéb hűsítő italok kínálata miatt. A társalgó betölti a neki szánt szerepet, hiszen ebéd után és esténként itt szokott tartózkodni az üdülővendégek nagy része, és itt van mód napi események, egyéb gondolatok kicserélésére, ismerkedésre is. Tv-műsor között választani lehet: az I-es csatorna műsorát a társalgóban, az egyéb műsort pedig az ebédlőben lehet nézni.

Mire van szüksége ezenkívül a nyaraló embernek? A napi sajtóra! De azt is lehet olvasni, mindennap hozza a postás a friss újságot. Ezenkívül még szükség van jó időre, hogy felnőt és gyerek kedvére lubickoljon a Balatonban. Ehhez minden főnek rendelkezésre áll egy állandó strandbelépő, így a kapunál még a sorbanállás „viszontagságaitól” is mentve van a kedves vendég. A jó közérzethez természetesen hozzá tartozik az is, hogy az ember az éhségérzetét mellőzze. Erről gondoskodik a konyhafőnök, hiszen olyan jól

főznek, hogy az ember sajnálja otthagyni a maradékot, ha semmiképp nem tudja elfogyasztani. Azt hiszem, nem akadt olyan ember, aki az ellátásra panaszkodott volna.

No, de menjünk tovább, hisz egy nap olyan hosszú, hogy az étkezés, a fürdés nem tölti ki. Mit csinálhatunk még ezenkívül? A szép nagy udvarban a gyerekeknek az árnyékos fák alatt található a játszótér, hintával, mászókéval és homokozóval. A mozgást kedvelőknek van egy pingpongasztal és egy tenispálya. No de mit csináljon az, akinek nem jut hely a pályán, nem kerül rá sor a pingpongozásnál? Menjen horgászni, vagy menjen csónakázni! Van két csónak, melyet bármikor ki lehet vinni a nyílt vízre. Én még mondanám azt, hogy menjen biciklizni, akinek csónak sem jut. Biciklizni sajnos nem lehet menni, csak akkor, ha a faluban bérel valakitől 1–2 órára. Van mégis, ami hiányozhat több embernek: a kerékpár. Pedig jó, mert megmozgatja az izmokat, jó, mert lehet menni vele kirándulni — benzin nélkül. Ezt hiányoltam, hiszen sport és szórakozás is, és egyben hasznójármű. Röviden ennyit az ábrahámhegyi üdülési lehetőségről. Személy szerint, hogy egyes ember hogy érzi magát, az függ az igényeitől és függ a társaságtól is, ám a gondnok — hogy összehozza az ismeretlen embereket — minden szombat egy ismerkedési estet szervez. Jó ötlet, csak hát élni is kell a lehetőséggel. Nos, nem akarom ajánlani — hisz van elég jelentkező —, csak bemutatni szándékoztam annak, aki még nem nyaralt Ábrahámhegyen.

M. T. J.

Országos népzenei találkozó Bonyhádon

A bonyhádi „Vörösmarty Mihály” Művelődési Központ, a „Babits Mihály” Megyei Művelődési Ház, a Tolna Megyei Önkormányzat, a Magyar Rádió Népzenei Rovata, a Táncházi Kamara 1991. szeptember 28–29-én megrendezi a IV. országos népzenei találkozót Bonyhádon.

Hagyományainkhoz híven a még kevésbé ismert népzenei előadók számára szeretnénk megismerési lehetőséget kínálni. Szeretnénk, ha a verseny mellett találkozási, ismerkedési lehetőség is lenne ez a fesztivál. Várjuk tehát a hagyományhű, illetve feldolgozott népzenei játszó amatőr zenekarok, valamint az énekes és hangszeres szólisták jelentkezését augusztus 1-jéig.

Mivel nem a már élvonalbeli zenészek találkozójáról van szó, a versenyben nem vehet részt az a zenekar vagy szólista,

akinek az elmúlt öt év során önálló hanglemeze jelent meg vagy jelenleg folyamatban van a megjelenése. Nem foglalkozunk továbbá a citerazenekarokkal és pávakörökkel.

A versenyfeladat két részből tevődik össze: egy színpadi produkcióból (melynek időtartama nem lehet több 15 percnél), valamint egy táncházi muzsikából (mely egy rövid táncrend lehet — 10–15 perc).

A szólisták csak színpadi műsort mutatnak be, melynek időtartama 5–8 perc lehet.

A zsűri — melynek tagjai *Olsvai Imre, dr. Alföldi Borus István, Marosi Júlia, dr. Halmos Béla és Lányi Péter* — e két produkció együttes értéke alapján hozza meg döntését. A zenekarok és a szólisták külön kategóriában versenyeznek.

Az üzemorvos írja Az autóvezetés „árnyékairól”

A gépkocsi vezetése egyre több ember számára szükségszerű. Kell vezetni a munkánkkal kapcsolatban, kell vezetni, ha személyes dolgainkat intézzük, vagy pihenni, szórakozni megyünk; ugyanakkor nő a közlekedési balesetek száma is, és ebben nagy szerepe van az alkoholnak. Sokan úgy érzik, hogyha egy keveset isznak, az nem árthat meg; hogy úgyszólván „kizsadják” a nagy melegben, illetve tele gyomorral ittak, az étel megakadályozza az alkohol felszívódását; esetleg kávét isznak rá, ami elősegíti a kijózanodást. Ez mind tévhit. A valóság a következő:

a) A kevés alkohol sem biztos, hogy nem árthat meg. Fontos tudni, mennyi idő alatt ürül ki az elfogyasztott alkohol. Az alkohol grammban kifejezett tömegét elosztjuk 7-tel (70 kg-os átlagembert véve alapul), így megkapjuk a kiürülési időt órában, amihez még egy óra biztonsági időt is hozzá kell számolni. (Azt, hogy 1 dl italban hány gramm alkohol van, úgy tudjuk kiszámítani, hogy az italféleség alkoholtartalmát jelző térfogatszázalékot megszorozzuk 0,8-cal, az alkohol fajsúlyával (pl. az ital alkoholtartalma 40%, akkor 1 dl ital $40 \times 0,8 = 32$ gramm alkoholt tartalmaz).

b) Az alkohol 90%-a a májban bomlik le, 10% változatlan formában a vizelettel távozik, és csak a fennmaradó 10% távozik a lélegzéssel, verejtékezéssel. Tehát nagy melegben sem csökken lényegesen a kiürüléséhez szükséges idő.

c) Az étel igaz, hogy késlelteti az alkohol felszívódását, de nem akadályozza meg, tehát az alkohol lebontásához szükséges idő nem rövidül le.

d) A kávé éberebbé tesz, de az alkohol lebomlását nem gyorsítja meg, sőt a koffeinhatás elmúlásával fokozottabban jelentkeznek az alkoholos tünetek.

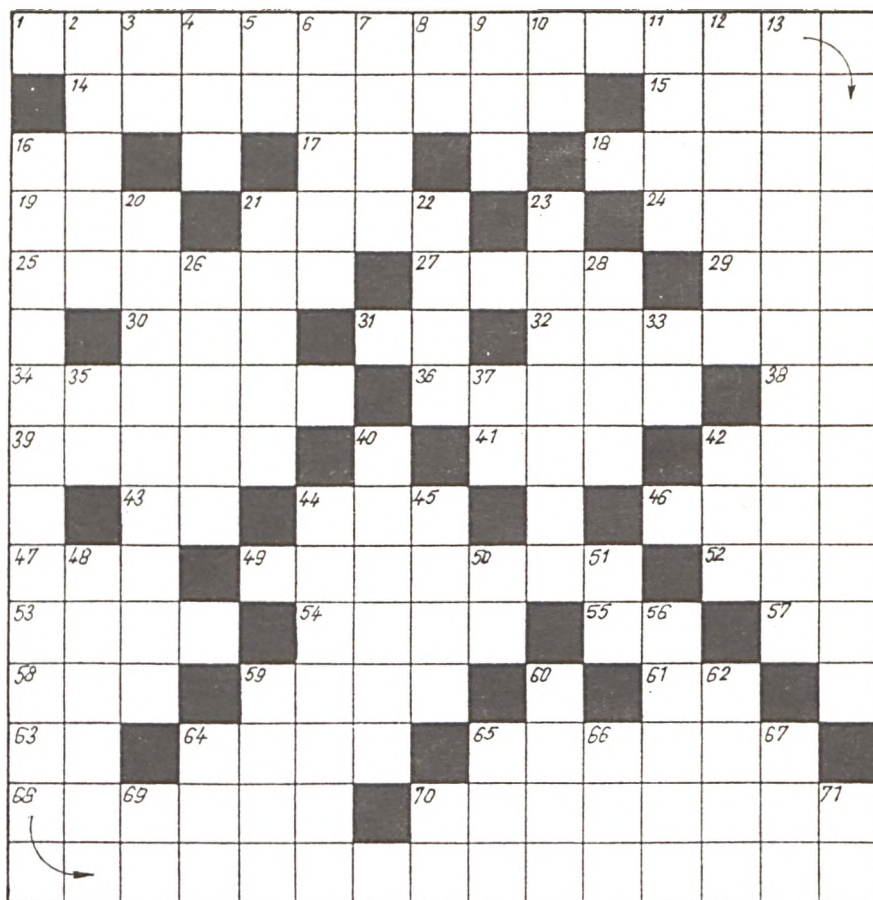
Láthatjuk tehát, hogy az alkohol fogyasztását, ha vezetünk, teljesen mellőznünk kell, mert alkoholfogyasztás után nő a reflexidő, csökken a veszélyhelyzet-felismerő képességünk, így magunknak és másoknak is súlyos következményekkel járó balesetet okozhatunk néhány kellemes óra eltöltése után. Ital fogyasztása után soha ne ülünk volánhoz.

Néhány ital alkoholtartalmának lebomlásához szükséges idő (+1 óra biztonsági idő):

1 üveg kőbányai sör	kb. 3 óra
0,5 dl konyak v. Hubertus	kb. 3 óra
1 dl pezsgő	kb. 1,5 óra
1 dl Martini	kb. 2–3 óra
1 dl asztali bor	kb. 1,5 óra

Dr. Varga Éva

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES: 1. A megfejtés első része (zárt betűk: A. B. O. S.). 14. Engedélyezett. 15. Kék. 16. Feltéve. 17. R. L. 18. Matty — keverve. 19. Spanyol királynő volt. 21. Távirati kár! 24. Balin vége. 25. Mérték. 27. Állati férőhely. 29. A. F. E. 30. Majdnem girl. 31. Gyilkol. 32. Fordítva fejfájás. 34. Arcjáték. 36. Mértékegység. 38. Kicsinyítő képző. 39. Névelős massa. 41. Kígyó. 42. Tartóoszlop. 43. Idegen kettős betű. 44. Heg. 46. Szerves állomány. 47. Spéci rész! 49. Ókori nép. 52. Nagy edény. 53. Néz — angolul (LOOK). 54. Egyházi viselet. 55. Valutaszámla. 57. Vasi község. 58. Páros kettős! 59. Kívülre. 61. Kettős betű. 63. Ték. 64. Loire — fonetikusán. 65. Kézhez kap. 68. Repülőgép. 70. Más-sá tesz.

FÜGGŐLEGES: 2. Dél-amerikai fennsík. 3. Német tojás. 4. Néma gabona. 5. Tiltó szó. 6. Dél-francia város. 7. Ünnepe. 8 Fordított kettős betű. 9. Görög élet (ford.). 10. B. S. 11. ...Hari. 12. Tengeri növény. 13. Konzerválás. 16. A megfejtés második része (zárt betűk: E. Z. E. Á.). 20. Filmműfaj. 21. Közkedvelt színész. 22. Részben forralna. 23. Gyom. 26. Virág. 28. Orosz folyó. 33. Sír. 35. Igevégződés. 37. Kutya. 40. Boszorkány jellemzője. 42. Magot szór. 44. Ágyás. 45. Fordított fa. 48. Műszálas anyag. 50. Nátrium. 51. Fegyver űrmérete. 56. Áruforgalom. 59. Üres. 60. Verve. 62. Fél zsinór. 64. Női név becézve. 65. Átjáró fele. 66. ...-vel. 67. Z. Á. T. 69. A rosszállás szava. 70. Kertet művel. 71. Kínai császári dinasztia.

Beküldendő: a vízszintes 1. és a függőleges 16. sorok helyes megfejtése. Előző számunk keresztrejtvényének helyes megfejtése: Ha valakivel viccelődnek, az mulatságos. Ha ezen megsértődik, nevetséges.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.